

Allannguutissatut siunnersuummut nassuiaatit

Nalinginnaasumik nassuiaatit**1. Aallaqqaasiut**

Ukiuni kingulliunerusuni qimmiuteqartarneq nunarsuaq tamakkerlugu nalinginnaalertiartuinnarpoq, taakkualu qimmit paatinneqartartunik nukittuunillu taaguuteqartineqarajupput. Qimmit taakkua uumasuutitut pigineqartarnerisa nalinginnaalertiartuinnarnerata malitsigisaanik, qimmit taakkua kikkut tamarmik ormissinnaasaanni pissusilersortarnerat sammineqalerpoq. Nunani allani qimmit paatinneqartartut aamma nukittuut uumasunik inunnillu annertuumik ajoqusiisarnerat takussaaleriartorsimavoq. Qimmit taakkua akuttungitsumik qiningasaarniartarnerat ajornerpaamillu pisoqartillugu navianartorsiortinneqarlutik misiginerminni uumasunut allanut imaluunniit inunnut saassussisartut pillugit oqallittoqartarsimavoq.

Qimmit paatinneqartartut nukittuutullu taaneqartartut tasaanerusarput uumasunik angisuunik aallaaniartarnermut imaluunniit najugaqarfinni paarsisusut atorneqartartut, assersuutigalugu Dogo argentino puulukinut nujuartanut nassaarinnissinnaasutut aammalu aallaaniartup tikunnissaata tungaanut pisaq kiillugu uninngatitsisinnaavoq. Qimmit qiningasuusussatut namminersorsinnaasussatullu kinguaassioortinneqartarput, aammalu qimminut ilisarismanngisaminnut qiningasaarlutik qisuariartarput. Piginnittut qimmiminnik perorsaanissamut paarsinissamullu pitsaasuullutillu pikkorissuseqaraluarpataluunniit, qimmit inunnut uumasunullu saassussisinnaanerat, qimminut allanut naleqqiullugit aarlerinaateqarnerusarpoq.

Kalaallit Nunaanni aamma qimmeqarpoq qimmitut paatinneqartartut nukittuutullu taaneqartartunik. Ilimagineqarpoq maannakkorpiaq qimmit paatinneqartartut nukittuullu imaluunniit Kalaallit Nunaanni taakkunanga akusaasut 30-it missaanniittut, taakkualu amerlanersaat Nuummiipput. Qimminik taakkuninnga eqqussinissamik, kinguaassioortitsinissamik pigisaqarnissamillu inerteqquteqalernissamut siunertaavoq, Kalaallit Nunaata nunani allani inerteqquteqarnermut naleqqiullugu qimarravigineqartarnissaata pinngitsoortinnissaa, uumasunik inunnillu ajoqusiisinnaanernik pinaveersaartitsinissaq kiisalu innuttaasut, pingaartumik meeqqat qimminut taakkununga ulorianarsinnaasunut illersorneqarnissaat. Tamatuma saniatigut siunertaavoq inuit imaluunniit uumasut allat qimminut saassunneqariataarnissaannut pinaveersaartitsinissaq.

Inatsisartut inatsisaat qimminik paatinneqartartunik nukittuunillu inerteqquteqarluinnarnissamik imaqassaaq. Aammattaaq kommunimi qimmiuteqarnermut qitsuuteqarnermullu ileqqoreqqusanut qimmiuteqarnissaq pillugu maleruagassaqarpoq, tassanilu kommunit maleruagassanik annertunerusunik aalajangersaasinnaapput.

2. Siunnersuutip imarisai pingaernerit

Qimmit assigiinngitsut 13-it inerteqqutigineqartut tassaapput: Pitbull terrier, Tosa inu, Amerikameersut staffordshire terrier, Fila brasileiro, Dogo argentino, Amerikameersut bulldogit, Boerboel, Kangal, Aasiap qiterpasissuanit ovtcharka, Kaukasiamit ovtcharka, Ruslandip kujataanit ovtcharka, Tornjak aamma Sarplaninac. Taakku qimmit assigiinngitsut 13-init eqqunneqarnissaat, kinguaassortinneqarnissaat piginissaallu inerteqqutigineqarpoq. Inerteqquteqarneq aamma qimminit inerteqqutaasunik ataatsimit arlalinnilluunniit akusaasunik eqquassinissamut, kinguaassortitsinissamut pigisaqarnissamullu atuuppoq. Inerteqquteqarnermi pigisaqarnissap ilaatinneqarneranut atatillugu, siunnersuummi qimminik inerteqquteqarnermi pineqartunut ilaasunik piginnittut, inerteqquteqarneq atuutilerpat qanoq iliissanersut pillugu aalajangersagaqarpoq.

Aammattaaq tamanna nalornissutigineqarsimappat qimmit suunerannut imaluunniit suussusaannut uppersartaat politiit piumasarisinnaagaat aammalu uppersartaammik naammattumik takutitsisoqanngippat qimmip tiguineqarsinnaanera pillugu aalajangersakkamik siunnersuut imaqarpoq. Piginnittup uppersartaatissaavaa qimmeq inerteqquteqarnermi pineqartunut ilaanngitsoq. Kingusinnerpaamik 1. januar 2012 qimmimik inerteqquteqarnermi pineqartunut ilaasumik pigisaqalersimagaanni, taanna pigiinnarneqarsinnaavoq, kisiannili allamut tunniuteqqusaanani imaluunniit kinguaassortinneqarqusaanani.

3. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu pisortanut sunniuteqarnissaa

Siunnersuut politiit suliaasaqarnerulernerannik kinguneqarsinnaavoq, pissutigalugu politiit Inatsisartut inatsisaata malinneqarnissaa isumagisussaammassuk. Taamaattorli qimmit siunnersuummi pineqartunut ilaasut ikittuinnanerat pissutigalugu allannguut annikitsuinnaassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

4. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu inuussutissarsiortunut sunniuteqarnissaa

Siunnersuut aningaasaqarnikkut imaluunniit allaffissornikkut inuussutissarsiortunut sunniuteqassanngilaq.

5. Siunnersuutip avatangiisitigut pinngortitamullu sunniuteqarnissaa

Siunnersuut avatangiisinut pinngortitamullu sunniuteqassanngilaq.

6. Siunnersuutip allaffissornikkut innuttaasunut sunniuteqarnissaa

Siunnersuut innuttaasunut qimmimik imaluunniit qimmit suussusaannit akusamik pigisaqartunut sunniuteqarsinnaavoq. Inerteqquteqarneq malinneqanngippat politiit qimmeq tigusinnaavaat aammalu piginnittumut akiligassanngorlugu inississinnaallugu. Unioqqutitsinerup malitsigisaanik qimmeq toqutsinneqarpat, piginnittup aningaasartuutit toqutsitsinermut attuumassuteqartut akilissavai. Uumasut nakorsaanni toqutsitsinermut aningaasartuutit 300 koruuniupput, tamannalu akit nalinginnaasumik ineriartornerat ilutugalugu allannguuteqassasoq naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

7. Siunnersuutip Naalagaaffeqatigiinnermut aamma Namminersorlutik Oqartussanut attaveqatigiinnermut sunniuteqarnissaa

Siunnersuut Namminersorlutik Oqartussat inatsisaasa aamma Naalagaaffeqatigiinnerup akornanni assigiissaartoqalernissaanut iluaqutaassaaq.

8. Pisortani oqartussanut, kattuffinnut il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut makkunani tusarniaassutigineqarpoq:

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik, Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermut Naalakkersuisoqarfik, Nunamut Namminermut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfik, Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi, Kalaallit Nunaanni Politimesteri, KANUKOKA, kommunit, KNAPK, KNQK, Kalaallit Nunaanni Uumasut Ikinngutaat, Inuussutissalerinnermut Aqutsisoqarfik, Nunatta Eqqartuussivia, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat aamma S.I.K.

Allannguutissatut siunnersuutip kalaallisut allassimanerani kukkusimanerit pissutigalugit marloriarlugu tusarniaassutigineqarsimavoq. Tusarniaaffigineqarsimasut tusarniaassutini marluusuni akisimasut akissutaasa aappaat oqaaseqaatini ilanngunneqarput.

Makkua tusarniaanermut siullermut akissuteqarput:

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia:

Siunnersuummut oqaaseqaatissaqanngilaq.

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoqarfik:

“Siunnersuut § 12b-mut nutaamik inatsisiliornissamut aallarniutaassaaq. Inatsit una nutaaq imm. 1, nr. 2 naapertorlugu) qimmit pituutaqassapput ersaruteqarlutillu ” inuit akornanni angalatillutik”. Inatsimmut oqaaseqaatigisimasani takuneqarsinnaavoq, tamanna atuuttoq, qimmit ”ingerlavitsigut, aqqusinikkut, pisuinnartunut aqputissiani, illoqannginnersani il.il. nalinginnaasumik inuit angallaffiini”.

Isumaliutigisariaqarpoq, qanoq tamatuma tamakkiisumik nassuiarneqarsimanera, qaqugukkut qimmip pituutaqarnissaa il.il.

Takuuk oqaaseqaatini pineqartoq ”inuit angallaffii”-ni paasinninneq una pineqarunarpaq, illoqarfinni nunaqarfinnilu nunaminertanut aqqusinilinnut, pisuinnarnut aqputissiani, illoqannginnersani il.il. attuumassuteqartoq. Kisianni nalunarpoq pineqartup nuna ammaannartoq ilanngunneraa, uani pineqarnerseq nuna illoqarfiup nunaqarfiullu avataaniittoq.”

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup inatsimmut siunnersuutip § 12 b-mut oqaaseqaataa allanngortippaa, taamaalillugu oqaaseq “det offentlige rum” kalaallisut “kikkut tamarmik ornissinnaasaat” qanoq paasisariaqarnersoq ersarissisillugu.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup allannguutit taakku inatsimmut siunnersuutip oqaaseqaataanut ilannguppai.

Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfik:
Siunnersuummut oqaaseqaateqanngilaq.

Nunamut namminermut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik:
“Inatsisip § 10-ani imm. 2-mut allannguutissatut siunnersuummut naleqqiullugu, NNPAN-ip malugaa inatsisiliaq maanna atuuttoq allannguutissatullu siunnersuut qimmit inunnik saassussisimasut imaluunniit uumasunik allanngortippaa kimmaallutik toqutsisimasut, ingerlaannaq toqunneqarnissaat pillugit aalajangersakkanik imaqartoq. Oqaaseqaatini nalunaarneqarnissaa isumaliutigeqquneqarpoq, qanoq qimmit inunnik saassussisimasut pillugit aalajangersagaq, aammattaaq politiit qimmiisa sulinerannut atuutissanersoq. Taamatuttaaq isumaliutigeqquneqarpoq, qanoq inatsisip oqaaseqaataani qimmip pitussimasup timmissamik narlumukaamilluunniit kiisisimasup toqunneqarnissaa pillugu aalajangiinissaq - imaluunniit aalajangersagaq assersuutigalugu miluumasunut anginerusunut tunngatinneqartoq erseqqissarneqassanersoq.”

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup allannguutit taakku oqaaseqaatinut ilannguppai, tassani erseqqissarneqarpoq qimmeq qaqugu § 10, imm. 2 naapertorlugu toqunneqassanersoq. Tassani oqaaseqaatini politiit qimmiata inuk saassussimappagu pisoq qanoq ilillugu qaangernissaa allanneqarsimavoq.

“NNPAN-ip malugaa inatsisip § 3-anik allannguinnissaq isumaliutigineqarsinnaasoq, taamaasilluni paragrafip taassuma kommunit kattussuunnerat sillimaffigissagaa.”

Qimmit qimuttut kiisalu qimmeqarneq qitsuuteqarnerlu pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 28, 18. november 2010-meersup allanngornerani kommunit kattussuunnerat sillimaffigaa.

“Erseqqissaatigineqassaaq “kikkut tamarmik ornissinnaasaat”-ni taamaallaat pineqarmat illoqarfiup aamma nunaqarfiup iluani angallaneq. Naalackersuisoqarfiup oqaaseqaatini maqaasivaa qimminut asimiittunut malittarisassanut isummerneq. Siunnersuutigineqassaaq oqaaseq “asi” oqaaseqaatinut ilanngunneqassasoq imaluunniit qimmit asimiitlutik allerui minnerpaamik “parnaarneqartassat” kiisisinnaajunnaarlugit.”

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup § 12 b-mut inatsisimut siunnersuummi oqaaseqaatini allannguivoq taaguut “kikkut tamarmik ornissinnaasaat” ersarissumik takuneqarsinnaaqqulugu.

Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfik:

Siunnersuummut oqaaseqaateqanngilaq.

Kommuuneqarfik Sermersooq:

“Siunnersuut aningaasatigut allaffeqarfitsigullu kinguneqannginnissaa Kommuneqarfik Sermersuup nalilerpaa. Nassiunnerqarsimasut tunngavigalugit ilisimatitsissutigissavarput kommuni siunnersuummut oqaaseqaateqanngimmat.”

Qeqqata Kommunia:

“§ 10 imm. 2. Qimmit inunnik saassussisimasut imaluunniit nersutinik allanik toqutsisimasut piaartumik toqunneqassapput.” Taamatut allassimanera imatut paasineqarsinnaavoq, qimmip arnavissap allap qimmip arnavissap piaraanik kimmarlugu toqutsiguni tassunga aamma atuutsinneqassasoq. Kommunip tungaanit isumaqarpugut qimmit arnavissat arnavissat allat piaraanki toqutsisarneq kalaallit qimmiini qimuttuni immaqalumi allamiut qimmiini pissusilersuutaasartoq nalinginnaasoq. Ilumut allamiut qimmiinut tamanna atuunnersoq uumasut nakorsaasa ilisimasaqarfiginerussavaat. Qimmit arnavissat saamasuugaluarlutillu sallaatsuugaluarlunilluunniit qimmit allat piaraanik toqutsisinnaasartut maani nunami ilisimavarput. Taamaattumik taamatut pissusilersortarneq inunnit maani najugaqartunit qimmini qaasussusertut isigineqarneq ajorpoq. Kommunip inatsimmut siunnersuutip oqaasertaani allanneqartussatut kissaatigaa qimmip qimmip allap piaraanik toqutsisarneq qulaani pineqartoq qimmimik toqutsinissamik tunngavigineqartassanngitsoq taamatullu pissusilersortarneq qaasunnertut pissusissamisuumngitsutullu isigineqassanngitsoq. Qeqqatali Kommuniata allannguutissatut siunnersuut akuersaarppaa akuersissutigineqarnissaalu tapersersorlugu, allannguutissalli siuliani pineqartut ilanngunneqaqqullugit kissaatigalugu.”

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup allannguutissatut siunnersuummi oqaaseqaatini allannguutissat pineqartut ilanngullugit suliarivai, tassani erseqqissarlugu qimmeq qaqugu § 10, imm. 2 naapertorlugu toqunneqartassanersoq.

KNQK:

KNQK-p kalaallit qimuttuinut immikkut inatsisiliortoqassasoq qimuttup perorsarneqartarnera atorneqartarneralu qimminut allanut naleqqiullugu allaalluinarpat. Tusarniaanermut uunga oqaaseqaateqarniannngillat, qimuttunulli immikkut inatsisiliortoqarnissaa kissaatigalugu.

Tusarniaanermut uunga KNQK oqaaseqaateqanngimmat Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik tusarniaanermut akissutigisimasaat tunngavigalugu allannguuteqarsimannigilaq.

Danmarkimi inuussutissalerinermut aqutsisoqarfik:

“§ 1-imi nr. 1-imut siunnersuusiaq malillugu, inatsimmi § 10-imi, imm. 2 – 4-imut allannguutissamat tunngatillugu, immikkoortoq § 10, imm. 2 imatut oqaasertalerneqassaaq: *"Qimmit, inunnik upannissimasut imaluunniit uumasunik allanik paannillutik toqutsisimasut, piginnittup akiligassaanik ingertumik politiinit toqunneqarnissaat isumagineqassaaq"*. Tunngaviusumik ima paasineqassaaq, tassalu qimmeq timmiaaqqamik imaluunniit qitsummik toqutsippat, taava erngertumik toqunneqassasoq. Qallunaat inatsisaata allannguutaa issuakannerlugu, atorneqarsinnaanersoq isumaliuutigineqarsinnaavoq (qimmeqarneq pillugu inatsisip allanngortinnera pillugu inatsit, nr. 717, 25. juni 2010-imeersoq), § 6, imm. 5 imatut oqaasertaqartoq: *"Qimmeq upannilluni inummik imaluunniit qimmimik allamik kiisisimappat, politiit pisortaata qimmeq toqutsissavaa"*. Danmarkimi ”qimmit ulorianartut” ajornartorsiutaasarneri, pingaarnertut tasaanerukkajupput, inunnt qimminullu allanut saassussisarnerat.”

“Inatsisissatut siunnersuummi nassiunneqartumi § 12 a, imm. 6-imi, titarnertaami kingullermi oqaasertaliussat imatut allassimapput: *"... qimmeq inatsimmi § 12, imm. 2-mut assortuuttumik isigineqarpat"*. Isumaliutigineqarsinnaavoq oqaasertaliussat imatut aaqinneqarnissaat: *"...qimmeq inatsimmi § 12, imm. 2 naapertorlugu inertequtigineqartunut ilaasutut isigineqarpat"*.”

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup allannguutit taakku ilanngullugit suliarivai, ilanngunneqartussatut tulluunnersut tunngavigalugu.

Tusarniaanerup aappaani makku akissuteqarsimapput.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik:

“Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq, nassuiaatini erseqqissaateqarnissamik pisariaqartitsisoqartoq, § 12a, imm. 3 naapertorlugu qimmip utaqqissaagallartumik inummunit qimagutsitaagallarnissaanut tunngatillugu tamanna qanoq kinguneqassanersoq pillugu – qimmip qimmeqatigiinnit sorlerneersuuneranik suuneranilluunniit piginnittup *piaartumik* uppersaammik takutitsinissaa politiit piumasarisinnaammassuk. Siunnersuutigineqarpoq matumani erseqqisaatigineqassasoq, oqaatsimik piaartumik atuinermut atatillugu piumasarineqassasoq, qimmimik piginnittup qimmip naggueqatigiinnut sorlernut ilaaneranut imaluunniit qimmip suuneranik uppersaammik sukkulluunniit nassataqartarnissaa.

Inatsimmik uniuinissap pingitsoortinnissaa anguniarlugu Naalackersuisoqarfiup siunnersuutigaa, atuutilerfianut aalajangersakkani imm. 2-mi pineqartut qimmit, Inatsisartut

inatsissaata atuutilersinneqarnerata kingornatigut Kalaallit Nunaannut *eqqunneqartut* pillugit inatsit atuutilersinneqarmat. Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq, maannakkut § 12, imm. 2-mi oqaasertaasuni inerteqquteqarnermi taamaallaat pineqartut qimmit, Inatsisartut inatsisaata atuutilernerata kingornatigut *piaqqiarineqarsimasut* eqqunneqarnissaminnullu periarfissinneqarsimasut aamma qimminit 1. januar 2012 sioqqullugu *piaqqiarineqarsimasut*, naak taakku qimminut naggueqatigiinnut inerteqqutaasutut taaneqartunut ilaagaluartut.”

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfup allannguutit taakku allannguutissatut siunnersuummut kiisalu oqaaseqaataanut ilanngullugit suliarereerpai, taamaalillugu oqaaseqaatini takuneqarsinnaalersillugu oqaaseq ingerlaannaq qanoq paasisariaqarnersoq ilaatillugu aamma, qimminik 1. januar 2012 sioqqullugu piaqqiarineqarsimasunik eqqussisinaaneq inerteqqutaasooq, kiisalu qimminik Inatsisartut inatsisaata atuutinneqalernerata kingorna piaqqiortitsisinnaannginneq.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik:
Siunnersuummut oqaaseqaateqanngilaq.

KANUKOKA:
KANUKOKA-p allannguutissatut siunnersuut kommuninut sisamaasunut nassiussimavaa.
KANUKOKA nalunaarpoq allannguutissatut siunnersuummut qaavatigut oqaaseqaatissaqarani.

Qaasuitsup Kommunia:
Siunnersuummut oqaaseqaateqanngilaq.

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat (GA):
Siunnersuummut oqaaseqaateqanngilaq.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik:
Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup tusarniaassutip imarisaviani oqaaseqaatissaqanngilaq, inatsisilli allanngortinnissaanut oqaaseqaatini kukkunernik arlalinnik nasaarsimalluni.

S.I.K.:
Siunnersuummut oqaaseqaateqanngilaq.

Aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

§ 1-imut

Nr. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangerneqarpoq qimmit inunnik imaluunniit uumasunik allanik saassussimasut taamaalillutillu ajoqusiisumik kiisisimasut, politiit iliuseqarneranni toqutsinneqassapput kiisalu qimminik taakkuninnga toqutsisitsineq uumasunik piginnittumut taarsiinertaqanngitsumik pissasoq. Tamanna isumaqarpoq qimmeq pitoqqasoq pitoqqanngitsorluunniit timmissamik imaluunniit kikkaasumik, assersuutigalugu terissamik pisaqarpat toqutsinneqassanngilaq, pissutigalugu tamanna qimmip pissusilersuutaanni pissusissamisoortuni ilaasutut isigineqarmat. Qimmip arnavissap pissusissamisoortumik pissusilersortarneranut ilaavoq qimmip arnavissap allap piaraannik kiisarneq, aamma taakkua toqussutigisaannik. Qimmeq arnaviaq qimmip arnavissap allap piaraannik toqussutaasumik kiisippat, aallaaviatigut politiit immaqa uumasut nakorsaannik isumasioqateqarlutik aalajangissavaat, pissusissamisoortumik pissusilersorneq imaluunniit qimmeq qiningasaartoq pineqarnerneq taamaalillunilu toqutsinneqassanersoq. Politiit qimmii saassussinermi tuulli inunnik imaluunniit uumasunik allanik ajoqusiisumik kiisisimasut, sulinermut atatillugu tamanna pisimappat, ilaatinneqanngillat. Tamatumani tunngaviusaaq saassussinermut inatsisitigut tunngavissaqarsimanissaq. Politiit qimmiat sulinerup avataani saassussisoq aammalu inunnik imaluunniit uumasunik allanik ajoqusiisumik kiisisoq § 10, imm. 2-imi pineqartunut ilaavoq. Politiit toqutsisitsinissaq isumagissavaat, tamannalu piginnittumut akiligassanngorlugu pissaaq. Qimmeq toqutsinneqarpat uumasunik illersuinermut inatsimmi § 13 kiisalu inatsimmi matumani § 17 malinneqassapput, tassani allasimalluni uumasut sapinngisamik sukkanerpaamik anniartitsinnginnerpaamillu toqunneqartassasut.

Aalajangersakkami nutaatut qimminik paatitsisarnissamut inerteqquteqarneq atuutsinneqalerpoq. Kalaallit Nunaanni qimminik paatitsisarnepup annertussusaa ilisimaneqanngilaq aammalu atuutinngilluinnangajattoq ilimagineqarluni. Kisiannili inerteqquteqarneq qimminik paatinneqartartunik nukittuunillu inerteqquteqarnermut, nunani allani atorqealersimasumut attuumassuteqarpoq, qimminik taamaattunik piginninnissamuinnaanngitsoq, kisiannili aamma taakkuninnga qimminik paatitsinissamut atuinissamut tunngatillugu. Taamaattumik aalajangersagaq siunissami pingaaruteqalersinnaavoq.

Aalajangersakkami pisartut pingasut erseqqissarneqarput, tassani qimminik inuttut suliaqarnissamik pisinnaatitaaneq pineqaatissiinnikkut ataavartussamik imaluunniit piffissamut erseqqinnerusumik aalajangerneqartumi atorunnaarsinneqarsinnaalluni. Atorunnaarsitsinermi tamanna ataavartussamik imaluunniit piffissamut erseqqinnerusumik aalajangerneqartumut atuutissanersoq isummerfigineqassaaq. Naliliinermi tassani unioqqutitsineq pisuni qanoq ittuni pisimanersoq pingaartinneqassaaq. Assersuutigalugu piginnittut uumasunut allanut imaluunniit inunnut saassussinissamik siorasaarisimappata, siorasaarineq tamanna piviusunngortinneqarsimanani. Politiit unnerluussinermi oqartussaasutut, annertoqatigiimmik iliuseqarnissamut tunngaviusut nalinginnaasut isiginiartussaavaat, tamatumalu atuunnerani aalajangiinerit pisariaqanngitsumit annertunerusut aalajangiunneqartussaannngillat.

Allanneqarsimasoq ”qimminut tunngasunik suliaqarsinnaatitaaneq” isumaqarpoq, inuup qimmit pigisareqqusaanngikkai, kinguaassiorteqqusaanagit, pigeqqusaanagit imaluunniit paareqqusaanagit.

Nr. 2-mut

Qimmit allattorsimaffimmi allassimasut kisimik inerteqquteqarnermi ilaatinneqarput. Qimmit inerteqquteqarnermi pineqartunut ilaasut pigisarinissaat, eqqunneqarnissaat imaluunniit kinguaassiorinnissaat inerteqqutaavoq. Inerteqquteqarnermi aamma qimminik pineqartunik Kalaallit Nunaannut inuussutissarsiutissatut eqqussinissaq ilaatinneqarpoq. Pigisaqarnissamik inerteqquteqarneq aamma isumaqarpoq inuinnaat, takornarissat ilanngullugit, qimminik inerteqqutigineqartunik, assersuutigalugu sulinngiffeqarlutik Kalaallit Nunaanniinnermini nassarnissaat inerteqqutaasoq.

Inerteqquteqarneq aamma akusanut, qimmit taaneqartut akuusimatillugit atuuppoq. Aammattaaq akusat qimmit inerteqqutaasut ataaseq arlallilluunniit akuusimatillugit, piginissaat, eqqunnissaat imaluunniit kinguaassiorinnissaat inerteqqutaavoq. Akusanik qimmit taaneqartut akuutillugit, pigisaqarnissamik inerteqquteqarneq aamma isumaqarpoq inuinnaat, takornarissat ilanngullugit, qimminik taaneqartunik akusaasunik, assersuutigalugu sulinngiffeqarlutik Kalaallit Nunaanniinnermini nassarnissaat inerteqqutaasoq. Inerteqquteqarnermi aamma qimminik pineqartunik akusanik Kalaallit Nunaannut inuussutissarsiutissatut eqqussinissaq ilaatinneqarpoq.

Qimminik paatinneqartartunik nukittuunillu akusaasut tassaasut paasineqassaaq: minnerpaamik qimminut pineqartunut siuleq, imaluunniit siuliisa arlaat tassaasoq qimmeq paatinneqartartoq aamma nukittoq.

Aamma qimmit ataasiinnarmik siuliinit ungasinnerusumik siuaasallit, akusaasutut inerteqquteqarnermi ilaasutut isigineqarsinnaapput. Qimmeq taamaattoq akusaasutut inerteqquteqarnermut ilaasutut isigineqassanersoq, qimmeq pineqartoq qiningasumik pissuseqarnersoq imaluunniit allatut qimminut paatinneqartartunut nukittuunullu aammalu uumasunut imaluunniit inunnut navianaateqarsinnaasunut atuuttartumik pissuseqarnersoq, naliliinermi ilaatinneqarsinnaavoq. Taamatuttaaq naliliinermi ilaatinneqarsinnaavoq qimmeq pineqartoq qimminit allanit qanoq ittunit akusaanersoq. Taamaalilluni qimmeq saamasoq qimminik piginnittuminnut saamasuugajuttunik qimmeqatigiinnilu pigineqarsinnaasunik akusaasut inerteqquteqarnermut ilaasutut isigineqarnissaanut, qimminut qimminik qiningasuusinnaasunik namminersorsinnaassuseqarnerusunillu imaluunniit paarsinissamut malersuinissamullu kinguaassioritaasimasunik akusaasunut naleqqiullugit, tunngavissat annertunerusussaassapput, qimmeq tamanna pissutigalugu Inatsisartut inatsisaanni matumani inerteqquteqarnermut pineqartunut ilaasariaqarani.

Taamaattorli oqaatigineqassaaq qimmeq qanoq pissusilersorajuttunngussanersoq kinguaariinni kingornuttakkat kisiisa tunngavigalugit aalajangerneqarsinnaanngitsoq; - tassa

imaappoq kinguaajusup qimmitut paatinneqartartut nukittuutullu pissusilersulernissaanut, siuaasamit tassaasumit qimmeq paatinneqartartoq nukittoorlu, sananeqaatitigut kingornussat qanoq annertutigisut pigineqassanersut apeqqutaatillugit aalajangerneqarsinnaanngitsoq. Tassalu pisuni immikkuullarissuni qimmeq aalajangersimasoq kissaatigineqanngitsumik pissusilersuuteqalerpat, aamma angajoqqaat siuaavisa siuliinut tunngassuteqaraluarpulluunniit, politiit akuliussinnaapput.

Nr. 3-mut

Aalajangersakkami § 10, imm. 2-imi qimminik kiisortunik toqutsisitsisarnissamik aalajangersakkat atuuttut ilassuserneqarput. Qimmit kiisalu inerteqqutigineqartut allattorsimaffimmeersunik akusat § 12, imm. 2-imi unioqqutitsilluni pigineqartut, eqqunneqartut imaluunniit kinguaassiorinneqartut, politiit pineqaatissiinerisigut, kiisortuunngikkaluartut aammalu uumasunik piginnittunut taarsiinertaqanngitsumik toqutsinneqassapput. Piginnittuusut toqutsisitsinermi aningaasartuutit akilissavaat. Qimmit toqutsinneqartussanngorpata uumasunik illersuinermit inatsimmi § 13 kiisalu inatsimmi matumani § 17 malinneqassapput, tassani allassimalluni uumasut sapinngisamik sukkanerpaamik aammalu anniartitsinnginnerpaamik toqunneqassasut.

Nalornisoqartillugu politiit piginnittut qimmit suussusaannut imaluunniit suussuseqarnerannut uppernarsaammik piunasaqarfigisinnaavaat. Taamaalilluni qimmimik piginnittoq uppernarsaasussaavoq, qimmeq inerteqquteqarnermi pineqartunut ilaasuunngitsoq.

Piginnittup qimmip suussusaanik qanorlu ituuneranik uppernarsaammik ingerlaanaq takussusiisaaq. Oqaaseq ingarlaanaq paasineqassaaq, piginnittoq apeqqutiginninnermut atatillugu uppernarsaammik takutitsisinnaasariaqassasoq, tassa ulloq taanna politinit qinnuviginniffiusumi. Qimmimik piginnittoq pinerit tamaasa qimmip suussusaanik qanorlu ituuneranik uppernarsaammik takutitsisinaasariaqanngilaq. Qimmilli suussusaanik imaluunniit qanoq ituussusaanik uppernarsaammik qaqugumulluunniit nassartuaannartarneq iluaqutaassaaq qimmimik peqaraanni inerteqqutini ilaasumik, imal. taakkunanga qimmeq pineqartoq akuneqarsimappat.

Taamaattorli politiit piginnittup qimmeq pineqartoq inerteqquteqarnermi pineqartunut ilaanngitsoq uppernarsaammik pisariaqartumik pissarsinissamik piunasaqarfigilinnginnerani, aallaqqaammut – assersuutigalugu qimmip isikkua imaluunniit piginnittumit allanilluunniit paasissutissat tunngavigalugit – qimmeq inerteqquteqarnermi pineqartunut ilaasuusinnaasoq pineqartoq ilimaginissaanut naapertuuttumik tunngavissaqassaaq.

Tassalu politiit erseqqinnerusumik pissutissaqanngippat qimmimik piginnittumit uppernarsaammik piunasaqarsinnaanngillat, assersuutigalugu qimmeq sutigulluunniit qimmitut inerteqquteqarnermi ilaasutut isikkoqanngippat.

Piginnittoq qimmip suussusaanik uppersaaniarluni uppersaammik qanoq ittumik saqqummiussisinnaassanersoq piumasaqaatinik Inatsisartut inatsisaanni aalajangersaasoqanngilaq.

Qimmimik piginnittoq assersuutigalugu qimmeq pillugu siuaasanik nalunaarsuiffimmik saqqummiussisinnaavoq, imaluunniit piginnittup inunnit qimmip nagguiinik nassuiaasinnaasunit, assersuutigalugu qimmiuteqarfinnik piginnittunit, uppersaanernik saqqummiussisinnaavoq.

Ullumikkut DNA-mik misissuisimaneq atorlugu imaluunniit uumasut nakorsaanik ikiorteqarluni qimmit suussusaanik eqqoqqissaartumik aalajangiisinnaaneq ajornarpoq. Taamaattumik qimmimik inerteqquteqarnermi pineqartunut ilaasunut assingusumik qimmiutitaarnermi, assersuutigalugu siuaasanik allattuiffimmik pissarsinissaq qulakkeerneqartariaqarpoq. Tassunga atatillugu soorunalimi paasissutissat eqqortuunissaat pisariaqarpoq.

Qimmimik isikkuatigut qimminut inerteqqutaasunut assingusunik isikkoqartumik pisisimagaanni, qimmip suussusaanut imaluunniit suussuseqarneranut uppersaammik pissarsinissaq immikkut eqqumaffiqeqassasoq inassutigineqarpoq.

Qimmit makkua qimminut inerteqqutaasunut ataatsimut arlalinnuunniit isikkumikkut assigiissuseqarput, taamaattumillu qimminik taamaattunik pigisaqalernermi qimmip suussusaanut uppersaammik pissarsinissamik qularnaarinissaq immikkut eqqumaffiqeqartariaqarpoq:

Polski owczarek podhalanski

Cao fila de sao miguel

Dogue de bordeaux

Bullmastiff

Mastiff

Mastino napoletano

Cane corsa italiano

Staffordshire bullterrier

Dogo canario

Anatolsk hyrdehund

Iberisk dogge

Allattorsimaffik tamakkiisuunngilaq.

Politiit nammineerlutik imaluunniit innuttaasunit saaffiqeqarnerminni inatsisit malinneqarnissaat qulakkeertussaavaat. Inerteqquteqarnissaq siunnersuutigineqartoq tunngaviumik piginnittup qimmeq qimminut imaluunniit taakkunanga akusanut

inerteqquteqarnermut ilaasunut ilaanersoq pillugu nalornissuteqartoq, qimmimik inerteqquteqarnermi pineqartunut ilaangitsumik qimmeqarluni uppersarsinnaassagaa tunngavigineqarpoq.

Tassani pingaartinneqarpoq inerteqquteqarnermik aqqissuussineq eqaatsumik malitsinneqassasoq, taamaalilluni qimminik piginnittunik malersuisoqalissanani. Tassunga atatillugu naatsorsuutigineqarpoq, piginnittup qimmip inerteqqutigineqartunut ilaanginneranik uppersarsaasusaatitaanera, politiit assersuutigalugu qimmip isikkua tunngavigalugu imaluunniit qimmeq pillugu paasissutissat tunngavigalugit, naapertuuttumik ilimagisariaqarpat qimmeq inerteqquteqarnermi pineqartunut ilaasoq, aatsaat tamanna pisussanngortussaasoq.

Piginnittoq naammattumik uppersarsaammik saqqummiisinnaasimangippat politiit qimmimik tigusinissaat paarinninnissaallu, Kalaallit Nunaannut eqqartuussisarnermut inatsimmi kap. 37 tunngavigalugu pissaaq.

Politiit aalajangerpata qimmeq tiguneqarallassasoq aammalu isumannaatsumik inissinneqassasoq, assersuutigalugu qimminik paaqqutarinnittarfimmi, tamanna piginnittumut akiligassanngorlugu pissaaq. Piffissaq akiliiffiususaaq, piffissamit politiit qimmimut uppersarsaasiisnaanginnermik tunngaveqartumik qimmimik tigusineranit aallartissaaq, piginnittup politiinut naammattumik uppersarsaammik saqqummiussinissaata tungaanut ingerlassalluni.

Aalajangersakkami pisut politiit uppersarsaasiinissamik piumasaqarnerisa nalaanni piginnittup paarinnittullu assigiinngitsuunerat siunnerfigineqarput. Aallaaviatigut piginnittup akisussaaffigaa paarinnittup qimmip suussusaanut imaluunniit suussuseqarneranut uppersarsaammik tigummiqaarnissaa. Pisoqarsimasinnaavoq piginnittoq paarinnittumut uppersarsaatinik naapertuuttunik tunniussisimanani, aammalu politiit tamaattumik uppersarsaammik saqqummiussinissamut piffissaliussamik aalajangersaanissamut periarfissaqarput. Assersuutigalugu piginnittoq sulinngiffeqarsimasinnaavoq, suliffimminit angalasimasinnaalluni imaluunniit napparsimavimmi katsorsartilluni uninngasimasinnaalluni. Tamanna politiit piffissaliussamik aalajangersaatillutik naliliinermi ilaatissavaat. Assersuutigalugu paarinnittoq ilisimatitsippat, piginnittoq ulloq aggustip aallaqqaataaniit 15-annut sulinngiffeqartoq, piffissaliusaaq aggustip 15-anit siusinnerusumik naasinnaangilaq, tamatumani paarinnittoq nammineerluni uppersarsaammik piumasarineqartumik pissarsisinnaasimangippat, assersuutigalugu piginnittup angerlarsimaffianut isersinnaalluni imaluunniit piginnittoq sulinngiffeqarnerani attaveqarfigisinnaallugu.

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq piginnittoq qimmip suussusaanut uppersarsaammik naammattumik politiit piffissaliussaata iluani saqqummiussinngippat, qimmeq inerteqquteqarnermut unioqquutitsumik inissimasutut isigineqassasoq aammalu piginnittup akiligassaanik toqutsinneqassalluni, takuuk. § 12 a, imm. 1.

Inuit 1. januar 2012 sioqqullugu qimmeqalersimasut imaluunniit qimminik inerteqquteqarnermi pineqartunut ilaasunik akusanik peqalersimasut, qimmeq pigiinnarsinnaavaat, piunasaqaatit makkua naammassineqarsimappata:

Qimmeq silami, aqqusinermi, inuit aqqutaanni, uninngaartarfinni il.il. nalinginnaasumik angalaarfiusartuniippat, qimmeq tamatigut annerpaamik 2 meterisut takissuseqartumik aalajangersimasumik pituutaqartinneqarluni ingerlanneqassaaq. Illoqarfimmi nunaqarfimmilu aqqusinernit, inuit aqqutaanni, uninngaartarfinni il.il. asfalterisimanissamik piunasaqaateqaataaangippat aatsaat qimmeq sumiiffinni kikkunnilluunniit orninneqarsinnaasuniittoq pineqarsimassaaq. Qimmip tamatigut annerpaamik 2 meterisut takissusilimmik pituutaqartinneqarnissaanik piunasaqaat, aamma asimi nunaannarmi atuuppoq, tassalu sumiiffinni illoqarfiup nunaqarfiullu avataanniittuni.

Qimmeq sumiiffinni kikkunnilluunniit orninneqarsinnaasuniitilluni isumannaatsumik matoqqasumillu qania assiaqutaqartinneqassaaq.

Qimmeq tunniunneqassanngilaq, tassalu tunineqaqqusaanngilaq, tunniuteqqusaanani il.il.

Inuit qimminik inerteqquteqarnermi pineqartunut ilaasunik piginnittut sulinnigiffeqarnerminnut assigisaannullu atatillugu qimmeq allanut paaritissinnaavaat, taamatullu allanut qimmeq aneerutitsinneqarsinnaavoq. Taamaatoqartillugulu piffissaq killilerneqarsimasoq pineqassaaq. Qimmit ima sivilisutisumik allaniitinneqassanngillat, allaat tunniussivinnertut isigineqarsinnaalissalluni. Assersuutigalugu sivilisunerusumik nunani allaniinneq sulinnigiffeqarnerup saniatigut sivilisunerussappat, aallaaviatigut tunniussivinnertut isigineqassaaq, tamannalu § 12 b-imik unioqqutitsinerussaaq. Suliani aalajangersimasuni ataasiakkaani politiit naliliisassapput tunniussineq imaluunniit tunniussinnginneq pineqarnersoq. Qimmeq allanit paarineqarpat taamatuttaaq piunasaqaatit inatsimmi taaneqartut malinneqassapput.

Inerteqquteqarnermik imaluunniit qanermik assiaqusiinissamik, pituutaqartitsinissamik il.il. piunasaqaammut ikaarsaarnermi aqqqissuussinermik saneqqutsinissamik periarfissamik inatsit imaqaanngilaq. Taamaalilluni politiit imaluunniit Justitsministerie qimminik inerteqqutaasunik ikaarsaarnermi aqqqissuussami ilaatinneqanngitsunik paarinninnissamut imaluunniit qimmit ikaarsaarnermut aqqqissuussami ilaatinneqartut pituutalernagit aamma qarngi assiaqutsernagit aneerunnissaannut imaluunniit tunniussinissamik akuersissummik tunniussisinnaanngillat.

Nr. 4-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq aalajangersakkat taaneqartut unioqqutinneqarpata, pineqartoq akileeqqusissummik pineqaatissinneqarsinnaasoq. Unioqqutitsinermi naatsorsuutigineqarpoq siullermeertumik pisoqarnerani akileeqqusissutip annertussusaa 1.500 koruuniussasoq. Aappassaaneertumik pingajussaaneertumillu pisoqarnerani naatsorsuutigineqarpoq akileeqqusissutip annertussusaa 2.000 koruuniussasoq aamma 3.000 koruuniussasoq. Taamaattorli § 10, imm. 3-imik unioqqutitsinermi akileeqqusissutip annertussusaa 10.000 koruuniussaaq. Akileeqqusissutit annertussusaat naatsorsuutigineqartut

ilitsersuutaapput aammalu eqqartuussivinni annertunerusunngorlugit
annikinnerusunngorlugilluunniit aalajangerneqarsinnaallutik.

Nr. 5-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq aalajangersakkanik taaneqartunik sakkortuumik uteqattaartumillu unioqqutitsinerni, sunilluunniit uumasuuteqarnissamik inerteqquteqarluni pineqaatissiisoqarsinnaasoq. Naliliinermi pingaartinneqassaaq pineqartoq siusinnerusukkut uumasunik suliaqarsinnaatitaanermik arsaarneqarsimanersoq, unioqqutitsineq tuniseqqinnissamik iluanaaruteqarnissamillu siunertaqarsimanersoq, pineqartup qimmit ulorianartuunerannik aqutsisinnaassuseqarnerseq, pineqartoq qimmiuteqarnermini avatangiisiminut ersiortitsinersoq, kiisalu pineqartoq siusinnerusukkut qimminik toqutsisitsisimanersoq, aammalu taamatut pisoqaqqinnissaa tunngavilersukkamik ilimagineqarsinnaanersoq. Allattuiffik tamakkiisuunngilaq, aammalu suliami pisut ilisarnaatillu immikkut ittut eqqarsaatigineqassapput.

Nr. 6-mut

Aalajangersakkami qularnaarneqassaaq akileeqqusissutit inatsimmi matumani tunngaveqartumik pineqaatissiissutaasut Nunap karsianut tutsinneqartarnissaat.

§ 2- imut

Siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut inatsisaat ulloq 1. januar 2012 atuutilissasoq.

§ 12, imm. 2-imi inerteqquteqarnermi qimminut Kalaallit Nunaannut eqqunneqarsimasunut imaluunniit Inatsisartut inatsisaata atuutilernerata kingorna piaqqiarineqarsimasunut kisimi atuutsinneqarpoq. Taassuma saniatigut Inatsisartut inatsisaata atuutilereernerata kingorna qimmit § 12, imm. 2-mi ilaatinneqartut kinguaassioqqusaanngillat.